

sekvente Gennemførelse af Bybygningsmetoden over en bred Front. Men denne Egenskab ved Bogen har jo, som anført, ikke interesseret min Kritiker det mindste. At han mener, den egentlig er overflødiggjort af Hugo Matthiessens tidligere Arbejder, kan jeg jo kun tage til behagelig Efterretning.

Naar jeg ikke indlader mig paa en Droftelse med Dr. Norn om Enkeltheder i hans Kritik, er det, fordi jeg anser den for ørkesløs. Vi staar for langt fra hinanden.

Vilh. Lorenzen.

Svar.

Dr. Lorenzen har i sine Noter følt Trang til at indskærpe Læser og Anmelder sin Bogs Hensigt; at denne ikke skulde være aabenbar for Anmelderen, kunde — om dette virkelig havde været Tilfældet — kun skyldes den lidt uklare Definition af Begrebet »Bybygning«, som han iøvrigt af Skyldighed overfor Forfatteren og til Læserens behagelige Orientering S. 323 har citeret in extenso.

Til Noternes talrige Ord om, hvor mange nye og gamle Videnskaber der vil opgaa i den vordende, »Bybygning«, skal blot bemærkes, at denne — om man ellers kan anerkende den som en selvstændig Videnskab — under alle Omstændigheder maa være underlagt al Forsknings Grundlov: at ingen sikker Synthese lader sig danne uden forudgaaende omhyggelig Analyse. Ved at fremdrage og kommentere et Par Exempler paa den i Vore Byer I ikke sjældent forekommende Form for Analyse, har jeg imidlertid søgt at paavise, hvor svagt Dr. Lorensens Arbejde i saa Henseende er. Dets eventuelle Fortrin frem for Hugo Matthiessens synes jeg trygt, vi begge kan overlade til Læseren at finde.

Otto Norn.

En Bemærkning til
»Moderne Engelsk Historikerskole. Økonomisk Historie.
Nogle Aspekter«. Af Astrid Friis.

Hist. Tidsskrift 11. rk. 2. bd. S. 268 ff.

Ved gennemlæsningen af professor Astrid Friis' fortjenstfulde artikel i Historisk Tidsskrift — man synes blot den er lidt for bredt anlagt i betragtning af, at faktisk ingen af de nævnte engelske arbejder berører danske forhold — bemærker man med undren, at hun nævner en hel del ikke-englændere, nemlig for-

skellige tyskere og belgieren H. Pirenne, som de engelske historikere står i gæld til, men ikke med et eneste ord, at danskeren, professor Erik Arup, har haft nogen betydning for udviklingen af en engelsk historikerskole. Den generation af danske historikere, som Astrid Friis — og også forfatteren af nærværende linjer — hører til kan ikke være i tvivl om, at prof. Arup, da han i 1916 begyndte sin lærervirksomhed ved Københavns universitet, forelæste over verdenshistorie og økonomisk historie på en måde, som tidligere ikke var sket ved universitetet. Baggrunden herfor er, at han i 1907 havde udgivet sit store arbejde: »Studier i Engelsk og Tysk Handels Historie. En Undersøgelse af Kommissionshandelens Praksis og Theori i Engelsk og Tysk Handleviv 1350—1850«. Synes Astrid Friis at have glemt eller ikke at have forstået betydningen af Arups studier, har englænderne selv imidlertid ikke ladet disse ude af betragtning. Et vidnesbyrd herom er, at den fremragende engelske historiker M. Postan, nu professor i økonomisk historie i Cambridge og redaktør af *Economic History Review*, i 1926 skrev til prof. Arup og bad ham om at lade ham få Arups ovennævnte bog, da han var »at present engaged upon a book on the organisation of English trade in 15 c. From numerous references I can see that your »Studies of English & German Commercial History« have a direct bearing on my subject and are absolutely indispensable for the work I am now doing«. Naturligvis fik han bogen. I 1933 udkom i London samlingsværket: »Studies in English Trade in the Fifteenth century«, til hvilket Postan er bidragsyder. Det er nu ganske vist, at Arups bog ikke bliver meget citeret i engelske historiske arbejder. Det kan have forskellige grunde. Bogen er således skrevet på dansk, hvilket sprog englænderne vel ikke magter at læse, og iøvrigt synes disse ikke endnu at have fordybet sig så meget i deres lands historie, at de er nået til monografisk at behandle kommissionshandelens retslige udvikling i det store rige. Hertil kommer, at Arup efter afslutningen af ovennævnte bog ikke egentlig har beskæftiget sig med verdenshistorie, men har været optaget af kritiske studier som forarbejde til sin »Danmarks Historie« og af udarbejdelsen af denne. — Arups bog er altså ikke glemt, herom vidner også, at den norske økonomiske historiker, professor Johan Schreiner, i sin rosende anmeldelse i *Norsk Historisk Tidsskrift* for 1946 af professor Aksel E. Christensens bog: »Dutch Trade to the Baltic about 1600«, nævner »Erik Arups mesterlige studier fra 1907 over engelsk og tysk handelsudvikling«.

Emilie Andersen.